

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YEREL EKONOMİYE KATKISI: ERDEMLİ ÖRNEĞİ¹

Geliş Tarihi: 14.11.2018

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Can SAMIRKAŞ²

Kabul Tarihi: 07.12.2018

Makale Türü: Alan Araştırması

Özet

Temel amacı bilim üretmek, eğitim ve öğretim faaliyetlerini yerine getirmek olan üniversiteler, sahip oldukları öğrenci potansiyeli ile buldukları bölgelere önemli ekonomik katkılar sağlama imkânına sahiptirler. Üniversitelerin buldukları bölgelere sağladığı bu ekonomik katkı bölgenin kalkınmasına etki etmektedir. Bu bağlamda bölgedeki üniversitelerin bölgesel kalkınmaya nasıl ve ne derece etki ettiğinin tespiti yerel ekonomiler için önemli bir konudur.

Araştırma sahasını oluşturan Mersin ilinin Erdemli ilçesinin nüfusu TÜİK verilerine göre 2017 yılı itibarıyla 137.927 olup, bu ilçede ikisi Mersin Üniversitesi'ne biri Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ne ait olmak üzere toplam 3 adet yükseköğretim kurumu bulunmaktadır. Çalışma kapsamında Mersin Üniversitesinin Erdemli birimlerinde okuyan 301 öğrenciye uygulanan anketlerden elde edilen veriler ile öğrencilerin sosyo-ekonomik özellikleri belirlenmiş, gelir, istihdam ve harcama bakımından ilçe ekonomisine yaptığı katkısı ve öğrencilerin tüketim yapısı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Yerel Ekonomi, Erdemli, Üniversite Öğrencisi.

Jel Kodları: D12, O10, R11.

CONTRIBUTIONS OF UNIVERSITY STUDENTS TO THE LOCAL ECONOMY: THE CASE OF ERDEMLİ

Abstract

The universities, whose main aim is to produce science, to carry out education and training activities, have the opportunity to provide important economic contributions to their regions with their the student potential. This economic contribution which provided by the universities to the regions, affects the development of the region. In this context, determining how the universities in the region affect regional development is an important issue for local economies.

The population of the Erdemli district of the Mersin province, which is the research area, is 137,927 according to TURKSTAT data. In this district, there are three higher education institutions, two of them are belong to Mersin University an one of them is belong the Middle East Technical University. Within the scope of the study, the data obtained from the questionnaires applied to 301 students who studied in the Erdemli units of Mersin University. With the data obtained from the surveys, the socio-economic characteristics of the students were determined also the students' contribution to the economy of the district in terms of income, employment, expenditure and the consumption structure of the students were determined.

Keywords: University, Local Economy, Erdemli, University Student.

Jel Codes: D12, O10, R11.

¹ Bu çalışma "19-21 Nisan 2018 Uluslararası Erdemli Sempozyumu"nda bildiri olarak sunulmuştur.

² Mersin Üniversitesi, Erdemli MYO, Finans-Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, mustafa.can@mersin.edu.tr

1. GİRİŞ

Üniversitelerin buldukları bölgelere sosyal, kültürel, bilimsel, çevresel ve ekonomik olmak üzere birçok etkileri bulunmaktadır. Bu etkilerin bölgenin kalkınmasında önemli roller oynadığını belirtmek mümkündür. Üniversiteler son yıllarda bölgesel kalkınmanın önemli bir aktörü olarak görülmekte olup, buldukları bölgeye olan ekonomik ve sosyo-kültürel katkılarını özetle birkaç maddede toplamak mümkündür. Bunlar; (Gültekin vd, 2008, s.266).

- Bölgesel gelir ve istihdam gibi ekonomik değişkenlerde iyileşme sağlanması,
- Sağlık, iletişim, taşımacılık ve refah seviyesinin artması gibi sosyo-kültürel değişkenlerde iyileşme sağlanması,
- Eğitime katılma oranında artış ve göçlerin azalması gibi demografik ve eğitsel değişkenlerde iyileşme sağlanması olarak belirtilebilmektedir.

Şüphesiz bölgesel kalkınmanın en önemli dinamiği ekonomik hareketlilik ve gelişmedir. Bu bağlamda üniversitelerin bölge ekonomisine temel katkısı, üniversite öğrencilerinin ve personelinin harcamaları ile kurumun genel bütçeden ve döner sermaye gelirlerinden aldığı paylar biçiminde ortaya çıkan statik ve dinamik etkilere dayanmaktadır (Selçuk, 2012, s.318). Üniversitelerin yerel ekonomiye olan statik katkılarını üniversite sayesinde bölgede yapılan harcamalar, doğrudan istihdam, doğrudan gelir gibi herhangi bir üretim sürecine konu olan üretim faktörlerinin miktarında bir değişiklik oluşması sonucu ortaya çıkan kısa dönemli katkılar olarak belirtmek mümkündür. Dinamik katkıları ise direkt ve uyarılmış etkilerle birlikte, üretim faktörlerinin miktarlarında bir değişiklik olmadan ortaya çıkan, ekonomide uzun vadeli faydalar sağlayan ve statik katkıların yaptığı etkiyi genişleterek devam ettiren katkılar olarak belirtmek mümkündür (Selçuk, 2012, s.319).

Bu çalışmada yükseköğretim kurumlarının yerel ekonomiye olan etkileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çerçevede iki binden fazla yükseköğrenim öğrencisinin eğitim gördüğü Mersin ili Erdemli ilçesi ekonomisine üniversite öğrencilerinin temel harcama kalemleri ve doğrudan istihdam gibi etkileri araştırılmıştır.

2. LİTERATÜR ÖZETİ

İktisat literatüründe yükseköğretim kurumlarının yerel ekonomi üzerine olan etkilerinin incelendiği çeşitli araştırmalar mevcuttur. Bu araştırmalar il ve ilçe bazında olup, birçoğu farklı üniversiteler için yapılmıştır. Çalışmaların önemli bir kısmı üniversite öğrencilerinin harcama potansiyelleri üzerinde dururken, bir kısmı ise öğrencilerin harcama potansiyelleriyle birlikte öğrencilerin istihdama olan katkısı ile üniversitelerin tüzel bir kişilik olarak harcama ve istihdama olan katkısını da ele almıştır. Üniversitelerin yerel ekonomiye olan katkısını araştıran çalışmaların bazılarını Tablo 1'deki gibi özetlemek mümkündür.

Tablo 1. Literatür özeti

Yazar/Araştırmacı	Çalışmanın Kapsamı	Çalışmanın Sonucu
Dalğar vd. (2009)	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde öğrenim gören 1.000 öğrenciye ve Bucak ilçesinde 950 gelir sahibine anket uygulanmıştır.	Çalışmanın sonucunda 2008-2009 öğrenim yılında Bucak ilçesinde bulunan yükseköğretim kurumlarının ilçe ekonomisine; yaklaşık olarak istihdam boyutunda 372 kişi, ekonomik boyutta ise 45 milyon TL'lik bir katkı sağladığı tespit edilmiştir.
Özer vd. (2010)	Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören 900 öğrenciye anket uygulanmıştır.	Öğrencilerin gelir ve harcama ilişkisini tespit etmeye yönelik çalışmanın sonucunda öğrencilerin temel harcama kaleminin gıda harcamaları olduğu görülmüştür. Gıda harcamalarını sırasıyla barınma, giyim-ayakkabı, ulaşım, eğitim-öğretim, haberleşme,

		kişisel bakım, alkollü içecekler, sigara ve tütün mamulleri, eğlence ve diğer şans oyunlarının takip ettiği belirlenmiştir.
Yaylalı vd. (2011)	Selçuk Üniversitesi Seydişehir Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören 564 öğrenciye anket uygulanmıştır.	Öğrencilerin gelir ve harcama ilişkisini tespit etmeye yönelik çalışmanın sonucunda toplam harcamalar içindeki en büyük payın gıda harcamalarına ait olduğu, barınma harcamalarının ikinci sırada geldiği, öğrencinin tüm harcamalarının önemli bir kısmının (yaklaşık %60) bu iki harcama kaleminin teşkil ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu harcamaları sırasıyla haberleşme, ulaşım, eğitim, kişisel bakım, giyim, kültür-eğlence ve şans oyunları harcamalarının takip ettiği tespit edilmiştir.
Selçuk (2012)	Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören 900 öğrenciye anket uygulanmıştır	Öğrenci harcamalarının il ekonomisine katkısının tespit edilmeye yönelik çalışmanın sonucunda öğrencilerinin bir ayda ortalama 744,66 TL harcama yaptıkları tespit edilmiş ve bu veriden hareketle Atatürk Üniversitesi kampüsünde eğitim gören 31.276 öğrencinin, toplamda il ekonomisine yaklaşık bir yılda 186,3 milyon TL katkı sağladıkları belirlenmiştir. En çok harcama yapılan kalem ise %15,7 oranıyla barınma ve en az harcama yapılan kalemin ise %7,3 oranıyla sportif aktivite harcamaları olduğu belirlenmiştir.
Çayın ve Özer (2015)	Muş Alparslan Üniversitesinde öğrenim gören 500 öğrenciye anket uygulanmıştır.	Üniversitenin gelir, istihdam ve harcama bakımından il ekonomisine yaptığı katkıyı ve öğrencilerin tüketim yapısını belirlemek amacıyla yapılan çalışmada, Muş Alparslan Üniversitesinin 2010-2011 eğitim-öğretim döneminde Muş İline 417 kişilik dolaysız istihdam ve 477 kişilik dolaylı istihdam olmak üzere toplamda 894 kişilik bir istihdam katkısı olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte üniversitenin 11.075.394 TL dolaysız gelir katkısı ve 29.587.176 TL dolaylı gelir katkısı olmak üzere toplamda 40.662.570 TL gelir katkısı yarattığı ve öğrencilerin ortalama tüketim eğiliminin %97,1 (ortalama tasarruf eğilimi %2,9) sonucuna varılmıştır.
Altuntaş ve Erili (2015)	Sivas Cumhuriyet Üniversitesinde öğrenim gören 1569 öğrenciye anket uygulanmıştır.	Çalışma sonucunda Cumhuriyet Üniversitesi'nin Sivas ekonomisine katkısı 549.248.455 TL olarak hesaplanmıştır.
Acaroğlu vd. (2017)	Eskişehir Osmangazi Üniversitesinde Sivrihisar Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören 101 öğrenciye anket uygulanmıştır.	Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin aylık yiyecek-içecek harcamaları toplam 583,10 TL, Eğlence için harcamaları toplam 412,70 TL, Kırtasiye için yaptıkları harcama ise 122,50 TL'dir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu Sivrihisar'da yiyecek-içecek fiyatlarının ve öğrenci maliyetinin normal olduğunu ancak barınma maliyetinin uygun olmadığını düşündükleri tespit edilmiştir.

3. ERDEMLİ İLÇESİNDEKİ MERSİN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN İLÇE EKONOMİSİNDEKİ ROLÜ

Araştırma sahasını oluşturan Mersin ilinin Erdemli ilçesinin nüfusu TÜİK verilerine göre 2017 yılı itibarıyla 137.927 olup, bu ilçede ikisi Mersin Üniversitesi'ne biri Ortadoğu Teknik Üniversitesi'ne ait olmak üzere toplam 3 adet yükseköğretim birimi bulunmaktadır. Bu yükseköğretim birimleri ve öğrenci sayıları Tablo 2'deki gibi özetlenmiştir.

Tablo 2.Erdemli’de bulunan yüksek öğrenim kurumları, birimleri ve öğrenci sayıları

Yüksek Öğretim Birimi	Bölümler/Programlar	Öğrenci Sayısı
Mersin Üniversitesi Erdemli MYO	- Bankacılık ve Sigortacılık (Örgün ve İkinci Öğretim) - Bilgisayar Programcılığı (Örgün ve İkinci Öğretim) - İşletme Yönetimi (Örgün ve İkinci Öğretim) - Muhasebe ve Vergi Uygulamaları (ikmep) (Örgün ve İkinci Öğretim) - Turizm Animasyon	1.847
Mersin Üniversitesi Erdemli UTİYO	- İşletme Bilgi Yönetimi (Örgün ve İkinci Öğretim) - Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri	543
Mersin Üniversitesi Sosyal Enstitüsü *	- İşletme Bilgi Yönetimi Anabilim Dalı	54
Ortadoğu Teknik Üniversitesi Deniz Bilimleri Enstitüsü	- Deniz Biyolojisi ve Balıkçılık - Deniz Jeolojisi ve Jeofiziği - Oşinografi	30
TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI		2.474

Kaynak: Mersin Üniversitesine ait veriler ilgili birim öğrenci işlerinden, ODTÜ’ye ait veriler ims.metu.edu.tr/ (Erişim tarihi 11.03.2018) internet adresinden temin edilmiştir.

* Sosyal Bilimler Enstitüsü Mersin Üniversitesi ana kampüsü olan Çiftlikköy kampüsünde olup, İşletme Bilgi Yönetimi anabilim dalında yüksek lisans eğitimi gören öğrenciler için program Erdemli UTİYO kampüsünde sürdürülmektedir.

Çalışma kapsamında temel olarak öğrencilerin Erdemli ekonomisine katkısının tespiti amacıyla Mersin Üniversitesi’nin Erdemli’de bulunan birimleri olan Erdemli Meslek Yüksekokulu (Erdemli MYO), Erdemli Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu (Erdemli UTİYO) ve Sosyal Bilimler Enstitüsüne bağlı İşletme Bilgi Yönetimi Anabilim dalında eğitim gören öğrencilere uygulanmıştır. Altuntaş ve Erili’nin (2015) çalışmalarında kullanılan anket formu Erdemli ilçesi için geliştirilmiş olup, toplam 301 öğrenciye anket uygulanmıştır. Öğrencilere, barınma, ulaşım, beslenme, sosyal aktivite, haberleşme, giyim ve diğer harcamalarının aylık tutarları ve diğer demografik özellikleri tespit edici sorular sorulmuş olup, bununla birlikte Erdemli’de esnafın tutumunu ve Erdemli’de okumanın ve yaşamının maliyetine yönelik sorular sorulmuştur.

Tablo 3’de ankete katılan öğrencilerin eğitim gördükleri akademik birimleri ve bölüm/programları verilmiş olup, ankete katılanların %63,70’i öğrenci sayısının da en fazla olduğu Erdemli MYO, %35,31’i, Erdemli UTİYO, %0,99’u ise Sosyal Bilimler Enstitüsü öğrencisidir.

Tablo 3. Ankete katılanların birimleri ve bölümleri

Yüksek Öğretim Birimi	% Değer	Bölüm/Program	% Değer
Erdemli MYO	63,70	Bankacılık ve Sigortacılık	22,77
		Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	17,16
		İşletme Yönetimi	6,93
		Bilgisayar Programcılığı	14,52
		Turizm Animasyon	2,31
Erdemli UTİYO	35,31	İşletme Bilgi Yönetimi	23,43
		Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri	9,90
Sosyal Bilimler Enstitüsü	0,99	İşletme Bilgi Yönetimi	2,97

Öğrencilerin kent için gelir yaratma potansiyelini tespit etmek amacıyla sosyo-ekonomik durumları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin doğdukları il,

ikamet ettikleri il, kardeş sayıları, anne ve babanın eğitimleri ve meslekleri ile ailenin geliri tespit edilmiştir. Doğum yeri açısından bakıldığında ankete katılan öğrencilerin %23,49'u Mersin doğumluyken, bu öğrencilerin %35'i Mersin'de ikamet etmektedir. Tablo 4'de öğrencilerin doğdukları ile ve ikamet ettikleri il çerçevesinde hangi bölgelerden geldikleri gösterilmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin doğum ve ikamet yerleri

	Doğum Yerine Göre %	İkametgâh Adreslerine Göre %
Akdeniz	56,19	62,67
Güneydoğu Anadolu	15,05	11,33
İç Anadolu	7,36	7,67
Karadeniz	5,69	4,67
Ege	5,35	4,67
Marmara	5,02	5,67
Doğu Anadolu	4,35	2,67
Yurtdışı	1,00	0,67

Tablo 5'de öğrencilerin annelerinin ve babalarının eğitim durumu ile meslekleri gösterilmiş olup, öğrencilerin ebeveynlerinin %90'nından fazlası lise ve altı düzeyde eğitim almıştır. Bununla birlikte öğrencilerin %84,16'sının annelerinin ev hanımı olduğu, babalarının ise %29,70'inin serbest meslek sahibi olduğu, %27,39'unun emekli, %26,07'sinin de işçi olarak çalıştığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda ankete katılan öğrencilerin önemli bir kısmının hanesinin tek maaşlı olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Öğrencilerin ebeveynlerinin eğitim ve meslek durumu

Eğitim Durumu	Annenin Eğitim Durumu %	Babanın Eğitim Durumu %	Meslek	Katılımcıların Annelerinin Mesleği %	Katılımcıların Babalarının Mesleği %
Okur-Yazar Değil	12,54	3,63	Ev Hanımı	84,16	-
İlkokul	44,88	34,65	Çalışmıyor	0,00	7,26
Ortaokul	20,79	30,36	İşçi (Devlet)	0,99	3,30
Lise	15,18	22,44	İşçi (Özel Sektör)	8,25	22,77
Lisans	4,62	8,58	Devlet Memuru	1,32	7,26
Lisans Üstü	0,66	0,00	Serbest Meslek	1,65	29,70
Diğer	1,32	0,33	Emekli	3,63	27,39
Toplam	100,00	100,00	Yanıt vermeyen	0,00	2,30
			Toplam	100,00	100,00

Tablo 6'da öğrencilerin ailesinin aylık gelir aralığı görülmekte olup, ailelerin %80'ine yakınının 3.000 TL'den az geliri olduğu tespit edilmiştir. %44,63'lük gibi önemli bir kısmının ise geliri 1.000-2.000 TL arasındadır.

Tablo 6. Öğrencilerin ailesinin aylık gelir durumu

Ailenin Aylık Gelir Aralığı (TL)	% Değer
0-1.000	11,41
1.001-2.000	44,63
2.001-3.000	23,83
3.001-4.000	9,73
4.001-5.000	5,03
5.001-6.000	3,02
6.001 ve daha fazlası	2,35
Toplam	100,00

Tablo 7'de öğrencilerin aylık harcama aralıkları verilmiş olup, öğrencilerin %51,81'lik kısmının aylık 600 TL ve daha az harcanabilir geliri olduğu görülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin sadece %12,90'lık kısmı gelirlerinin kendilerine yettiğini belirtmiş olup,

%41,90'ı gelirlerinin kendilerine yetmediğini, %45,20'lik kısmı ise gelirlerinin kendilerine yetme durumunun aydan aya değiştiğini belirtmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin ortalama aylık harcama aralığı

Öğrenci Aylık Harcama Aralığı (TL)	% Değer
0-200	10,23
201-400	20,46
401-600	21,12
601-800	16,50
801-1.000	19,14
1.001-1.200	7,59
1.201 ve daha fazlası	4,95
Toplam	100,00

Öğrencilerin %20,40'ı Erdemli'de oturmayıp, kendi ailelerinin yanından Erdemli'ye geliş-gidiş yapmaktadır, geriye kalanlar ise Erdemli'de ortalama 8,86 ay kalmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin barınma durumu ve barınmanın maliyeti Tablo 8'da gösterilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin barınma durumu

Öğrencilerin Barınma Durumu	% Değer	Ortalama Maliyet (TL)
Devlet Yurdu	16,50	240
Özel Yurt	1,32	246
Ailenin yanında kiralık ev	5,28	776
Ailenin yanında kendi evi	19,80	
Erdemli merkezde kiralık ev	36,30	650
Erdemli çevresinde yazlık sitelerde	16,83	600
Diğer	3,96	679
Toplam	100,00	

Erdemli Merkezde öğrencilere kiraya verilen evlerin aylık kiralari maksimum 1.150 TL'yi bulurken ortalama 650 TL olarak tespit edilmiş olup, Erdemli çevresinde bulunan yazlık evlerin kiralari ise maksimum 1.200 TL'ye kadar çıkmış olup, ortalama aylık kira bedelinin ortalama 600 TL olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %80,40'ı herhangi bir işte çalışmazken, %12,30'u Erdemli'de yarı zamanlı bir işte çalıştığını, %2'si Erdemli'de tam zamanlı bir işte çalıştığını, %4'ü Erdemli dışında yarı zamanlı çalıştığını, %1,3'ü ise Erdemli dışında tam zamanlı çalıştığını beyan etmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin %14,3'ü yarı zamanlı ve tam zamanlı olarak Erdemli'de istihdam edilmekte olup, Erdemli istihdamına katkı sağlamaktadır.

Tablo 9. Öğrencilerin temel harcama kalemleri ve harcama aralıkları

	0-100	101-200	201-300	301-400	401-500	501 ve Üstü
Beslenme	32,56 %	36,21 %	17,94 %	8,31 %	1,66 %	3,32 %
Barınma	16,37 %	10,32 %	37,01 %	16,01 %	6,76 %	13,52 %
Giyim	47,92 %	28,82 %	14,93 %	3,82 %	1,04 %	3,47 %
Ulaşım	68,18 %	17,83 %	9,09 %	3,50 %	0,70 %	0,70 %
Sosyal Etkinlik	68,57 %	22,86 %	6,07 %	0,71 %	1,43 %	0,36 %
Haberleşme	80,97 %	14,19 %	3,46 %	0,35 %	0,35 %	0,69 %
Diğer	70,46 %	15,30 %	5,69 %	4,98 %	1,42 %	2,14 %

Öğrencilerin harcama alışkanlıkları dikkate alındığında öğrencilerin harcama kalemlerinden en önemlisinin barınma harcamaları olduğunu belirtmek mümkündür. Bununla birlikte öğrencilerin harcama kalemlerinden yola çıkarak toplam 2.474 öğrenci için Erdemli'de kaldıkları ortalama 8,86 ay için barınma harcamalarının en az 3.976.103 TL

ortalama ise 5.183.983 TL olduğu (Barınmada hesaplama Erdemli’de ikamet edenler için yapılmıştır), beslenme harcamalarının en az 2.650.966 TL ortalama 3.703.509 TL olduğu, giyim harcamalarının en az 2.020.717 TL ortalama 3.073.316 TL arasında, ulaşım harcamalarının en az 1.164.270 TL ortalama 2.249.177 TL, Sosyal Etkinlikler harcamalarının en az 985.444 TL ortalama harcamalarının 2.074.107 TL, haberleşme harcamalarının en az 595.774 TL ortalama 1.682.162 TL ve diğer harcamaların en az 1.277.970 TL ortalama 2.347.547 TL arasında olduğunu hesaplamak mümkündür. Bu bağlamda öğrencilerin yılda en az 12.671.243 TL ortalama ise 20.268.800 TL arasında harcama potansiyeli vardır.

Tablo 10. Erdemli’de okumaya yönelik ekonomik değerlendirmeleri

% Değer	Çok düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok yüksek
Erdemli’de okumanın maliyeti	3,36	10,40	55,03	23,49	7,72
Erdemli’de barınmanın maliyeti	2,39	3,41	33,11	40,96	20,14
Erdemli’de beslenmenin maliyeti	2,02	10,77	59,93	19,53	7,74
Erdemli’de ulaşımın maliyeti	5,41	18,58	47,97	21,28	6,76
Erdemli’de yaşamın maliyeti	1,02	3,74	50,68	30,95	13,61

Tablo 10’da katılımcıların Erdemli’de okumaya yönelik ekonomik değerlendirmeleri yer almaktadır. Tablo incelendiğinde öğrencilerin sadece %5,80’i Erdemli’de barınmanın maliyetini düşük ve çok düşük düzeyde olduğunu belirtirken, %61,09’u ise yüksek ve çok yüksek düzeyde kabul etmektedir. Maliyet açısından barınma öğrencilerin en önemli harcama kalemi olmakla kalmayıp, öğrencilerin önemli bir kısmı barınmanın maliyetini yüksek olarak ifade etmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin %55,03’ü Erdemli’de okumanın maliyetini, %59,93’ün beslenmenin maliyetini, %47,97’si ulaşımın maliyetini ve %50,68 Erdemli’de yaşamının maliyetini orta düzeyde kabul etmektedir.

Tablo 11. Öğrencilerin boş vakitlerini geçirdikleri mekânlar

Boş Vakit Geçirilen Yerler	% Değer
Kafe	43,23%
Ev	27,72%
Hobi Faaliyetleri	26,40%
AVM	15,84%
Sinema	15,18%
Okul Kantini	15,18%
Spor Salonları	10,56%
Oyun Salonları	7,59%
Kahvehane	5,94%
Tiyatro	4,95%
Yurt kantini	1,98%
Diğer	14,19%

Tablo 11’de de görüldüğü üzere öğrencilerin %43,23 gibi önemli bir kısmı boş vaktini kafelerde geçirmektedir. Ayrıca öğrencilerin %29,7’si de boş vaktini evlerinde ve yurtlarında geçirmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin tercihlerine ilişkin yeni mekanların açılması öğrencileri bu mekanlarda zaman geçirmeleri ve Erdemli içindeki tüketim tutarlarını arttırmaları yönünde motive edecektir.

Tablo 12. Öğrencilerin Erdemli’de eksikliğini hissettikleri mekanlar

Erdemli’de Eksik Mekânlar	% Değer
AVM	76,90%
Eğlence Mekânları	52,81%
Sinema	38,61%

Spor Kompleksi	34,65%
Kitapçı	31,68%
Tiyatro	27,06%
Kafe	17,16%
Park Alanları	16,50%
Diğer	9,90%

Öğrencilerin Erdemli’de eksikliğini hissettikleri mekânlar Tablo 12’deki şekliyle özetlenebilmektedir. Her ne kadar eksikliğı hissedilen mekânlardan bazıları Erdemli’de bulunsa da bu mekânların yetersizliğinden söz etmek mümkündür. Öğrencilerin %76,90 gibi önemli bir kısmı Erdemli’de AVM’nin eksikliğini hissetmekte olup, bunu sırasıyla eğlence mekânları, sinema, spor kompleksi, kitapçı, tiyatro, kafe ve park alanları takip etmektedir.

Şüphesiz ilçede gerek alışveriş, gerek boş zaman geçirilecek gerekse de yeme içme işletmelerinin sayısının artması öğrenciler için seçme özgürlüğü anlamına gelmektedir. Bununla birlikte artan işletme sayısı hem yöre halkı için hem de çalışmaya istekli öğrenciler için istihdam sahası yaratacaktır. Her öğrenci kendi gelir düzeyine uygun yerden alışveriş yapma ve zaman geçirme imkânına sahip olduğunda evde, yurttta ve ilçe dışında geçirilen zamanın azalması ve ilçe içerisinde geçirilen zamanda da öğrencilerin özellikle tüketim ve istihdam açısından Erdemli ekonomisine katkı sağlaması beklenmektedir. Bununla birlikte ankete katılan öğrencilerin sadece %33,77’si Erdemli esnafının tutumunun kendilerine karşı olumlu olduğunu düşünürken, %33,78’i esnaf tutumunun olumsuz olduğunu belirtmiştir. %33,44’ü ise kararsızdır. Esnafın tutumunun olumlu yönde değişmesi öğrencilerin ilçe içerisindeki tüketim isteğinin artmasına neden olacaktır.

4. SONUÇ

Yapılan çalışmalar üniversitelerin, kuruldukları bölgelere özellikle sosyokültürel ve ekonomik açıdan birçok katkı yaptığını desteklemektedir. Bu yapı itibariyle üniversiteler, yerel ekonomiler için önemli bir iktisadi aktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çalışma sonucunda öğrencilerin ağırlıklı kısmının herhangi bir işte çalışmadığı tespit edilmiş olsa da öğrencilerin %14,3’ü yarı zamanlı ve tam zamanlı olarak Erdemli’de istihdama katılmaktadır. Ayrıca ankette genel değerlendirme amacıyla sorulmuş açık uçlu soruda da çalışmayan öğrencilerin de derslerle birlikte yürütebilecekleri bir işte çalışma isteğinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin önemli bir kısmının Erdemli’de yaşamının ve okumanın maliyetini makul bulduğu barınmanın maliyetini ise yüksek bulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nitekim öğrencilerin ortalama harcamalarının %25,5’inden fazlasının barınma giderleri olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin barınma, beslenme, giyim, ulaşım, sosyal etkinlikler, haberleşme ve diğer harcamaları dikkate alınarak yıllık en az 12.671.243 TL ortalama ise 20.268.800 TL harcama potansiyeli olduğu tespit edilmiş olup, bu tutarların ilçe ekonomisine önemli katkısı olduğu düşünülmektedir.

Özellikle Erdemli çevresinde yazlık siteler yaygın olarak bulunmakta olup, bu yazlıklar birkaç ay için yoğun kullanılmaktadır. Eğitim dönemine de denk gelen kış aylarında bu konutlar atıl kalmaktadır. Çalışmada öğrencilerin % 16,83’ünün bu yazlıklarda kaldıkları tespit edilmiştir. Böylece mülk sahipleri hem mülkü edinme amacıyla evlerini kullanabilme hem de kış aylarında öğrencilere kiraya vererek ek gelir elde etme imkânına sahip olmaktadır.

Erdemli'nin hızla gelişmekte ve büyümekte olduğu göz önünde bulundurulursa, elde edilen bu katkının önümüzdeki yıllarda daha da artarak devam edeceğini beklemek mümkündür.

KAYNAKÇA

- Acaroğlu, H., Kartal, Z. ve Güllü, M. (2017, Mayıs). *Üniversitelerin bölgesel ekonomik kalkınma üzerindeki etkisi: Eskişehir'in Sivrihisar ilçesi üzerine bir araştırma*. Anadolu International Conference in Economics V Sempozyumunda sunulan bildiri, Eskişehir. Erişim adresi: <http://2017.econanadolu.com>
- Altuntaş, C. ve Erilli, N. (2015). Cumhuriyet Üniversitesi'nin Sivas ili ekonomisine katkısı. *Siirt Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisadi Yenilik Dergisi*, 3 (1), 11-21
- Çayın, M. ve Özer, H. (2015). Üniversitelerin il ekonomisine katkısı ve öğrencilerin tüketim yapısı: Muş Alparslan üniversitesi örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt:30, Sayı:2, 131-147
- Dalğar, H., Tunç, H. ve Kaya, M. (2009). Bölgesel kalkınmada yükseköğretim kurumlarının rolü ve Bucak örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(1), 39-50.
- Gültekin, N., Çelik, A. ve Nas, Z., (2008). Üniversitelerin kuruldukları kente katkıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(24),264-269.
- <http://www.tuik.gov.tr>
- Özer, H., Akan, Y. ve Çalmaşur, G. (2010). Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin gelir-harcama ilişkisi. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 11(1), 231-249.
- Selçuk, G. N. (2012). Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin harcamalarının analizi ve Erzurum ekonomisine katkısı. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(3), 317-330.
- Yaylalı, M., Özer, H. ve Dilek, Ö. (2011). Selçuk üniversitesi Seydişehir meslek yüksekokulu öğrencilerinin gelir-harcama ilişkisi ve meslek yüksekokulunun ilçe ekonomisine katkısı. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13), 1-13.